

PORT
PAYÉ
HELLAS

'Ελεύθερη πληροφόρηση

ΔΕΛΤΙΟ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ: 'Ο Μητροπολίτης 'Αττικής και Μεγαρίδος ΝΙΚΟΛΗΜΟΣ
'Αριθμός φύλλου 217 16 Νοεμβρίου 2007

Γιατί οι έκρήξεις;

Φίλε ἄθεε, παρακολουθῶ, μέ ἐνδιαφέρον καί μέ κάποια περιέργεια, τά δημοσιεύματα τῶν φίλων σου καί τῶν ἐκπροσώπων τῆς ὑπαρξιακῆς τοποθέτησής σου, πού παρελαύνουν στά μέσα τῆς λαϊκῆς ἐνημέρωσης. Τά διαβάζω μέ πολλή προσοχή. Καί προσπαθῶ νά διακρίνω, ὅσο μοῦ εἶναι δυνατό, τό πνευματικό καί ψυχικό βάθος, πού εἶναι ἡ μήτρα τῶν ἀθεϊστικῶν πεποιθήσεων καί τῆς λογικῆς στήριξής τους.

Γιά τήν ἐντιμη ἢ τή μή ἐντιμη σιράτευση τῆς λογικῆς ἀπό τούς ἐκπρόσωπους τοῦ ἀθεϊστικοῦ κινήματος, τό λέω καί τό διακηρύττω ἀνοιχτά, ἔχω τίς ἐπιφυλάξεις μου. Καί τίς ἔχω ἀποτυπώσει σέ πολλά κείμενά μου. Δέν εἶναι δυνατό, μέ τήν ἐπίκληση τῆς λογικῆς, νά ἀποφαινόμαστε, πώς τό κάθε πολιτιστικό μας δημιούργημα, ἀπό μόνο του, μέ τήν προβολή τῆς ὁμορφιάς του ἢ τῆς κακογουστιᾶς του, παραπέμπει στή σοφία, στήν ἐπιδεξιότητα ἢ στήν ἀτζαμοσύνη τοῦ δημιουργοῦ του καί μέ τήν ἴδια διεργασία τῆς

λογικῆς, νά ἰσχυριζόμαστε, ὅτι τό ἀπροσμέτρητο καί ἀπροσπέλαστο σύμπαν, ὁ κόσμος τῆς ἄπειρης δύναμης καί τῆς ἀνέκφραστης ὁμορφιάς, στήθηκε μόνος του, ἐντελῶς τυχαία καί δίχως τήν παραμικρή ἐπέμβαση τῆς ἀμετρῆς δύναμης καί τῆς ἄπειρης σοφίας. Τή θέση αὐτή θά τή στηρίζω καί θά τήν ὑποστηρίζω, γιατί πιστεύω, πώς ἀποτελεῖ γέννημα τῆς λογικῆς. Καί, ἀκόμα, πιστεύω, πώς αὐτή ἡ λογική μᾶς χειραγωγεῖ ἴσαμε τήν Πύλην τοῦ μεγάλου Μυστηρίου, πού εἶναι ὁ Θεός καί τά ἐκλεπτισμένα δημιουργήματά Του, ὁ κόσμος, πού μᾶς περιβάλλει καί ἡ ἀνθρώπινη φύση μας.

Αὐτές ὅλες οἱ λογικές ἐπεξεργασίες καί προσεγγίσεις, ἀποτελοῦν ἀθέματα καί προβλήματα, πού προσφέρονται σέ προσωπική ψαύση καί σέ κοινό διάλογο. Ἄλλά, δέν προσφέρονται σέ ἐρεθισμένη ἀντιμαχία ἢ ἐξοντωτικό πόλεμο. Γιατί, στό κάτω-κάτω, ἂν ἐγώ ἢ ὁ διπλανός σου πιστεύουμε, δέν σοῦ τραβᾶμε τή μπουκιά τοῦ φωμιοῦ ἀπό τό στόμα καί δέ σοῦ στεροῦμε τό δικαίωμα νά ὀραματίζεσαι, μέ τό δικό σου τρόπο, τή ζωή σου καί τήν πορεία σου ἀπό τό λίκνο ἴσαμε τό μνήμα. Ἐγώ πιστεύω, πώς ἡ ἐλευθερία ἀποτελεῖ ἓνα ἀπό τά μέγιστα δῶρα τοῦ Θεοῦ-Δημιουργοῦ καί κανένας μας δέν ἔχει τό δικαίωμα νά τή φαλκιδεύσει ἢ νά τήν ἐμπορευτεῖ.

Μετά ἀπό αὐτές τίς διαπιστώσεις, σοῦ θέτω, ἀνοιχτά, τήν ἀπορία μου. Τά δημοσιεύματα τῶν ἀθεϊστῶν συνοδοιπόρων σου εἶναι, στή συντριπτική τους πλειοψηφία, ἐπιθετικά καί ἐμπρηστικά. Ἐκφράζουν πάθος καυτό καί διάθεση ἀφανισμοῦ ὄχι μιᾶς καιρικῆς, συμπτωματικῆς πρότασης βίου, ἀλλά τοῦ ἐσώτερου θησαυρίσματος τῆς ἀνθρώπινης ὑπαρξῆς μας, πού, ἂν ὄχι γιά σένα, ἀλλά γιά πολλούς συνοδοιπόρους σου, ἀποτελεῖ βαθειά πεποίθηση καί ἀποκλειστικό νοηματισμό τῆς ἐπίγειας πορείας τους.

Δέ θά μέ ἐνοχλοῦσε, ἀντίθετα θά τό θεωροῦσα ἄνοιγμα ἔντιμων ψυχῶν, ἂν, σέ κάποια στιγμή, βρισκόμασταν καθισμένοι στό ἴδιο τραπέζι τῆς φιλίας καί τοῦ διαλόγου καί καταθέταμε τίς ἀπόψεις μας. Ὁ καθένας μας μέ τή δική του γνωστική ὑποστήριξη. Καί μέ τό δικό του ἐμπειρικό πλουτισμό. Καί ἂν ζυγίζαμε, μέ πολλή προσοχή καί μέ βαθύ σεβασμό, τήν κάθε ἀπόσταση τοῦ λογικοῦ μας καί τήν κάθε μας κατασταλαγμένη καί στερεοποιημένη

Οι δελφίνοι του «χθές» και του «σήμερα»

“Οπως τούς παρουσίασε ο ’Αθηναϊκός Τύπος

(ΑΘΗΝΑΪΚΗ 16-7-97)

*«Μήπως λέω τίποτε ἀρλοῦμπες και
δέν τὸ καταλαβαίνω;»*

Εξέσπασμα Σεραφεΐμ γιὰ τὰ σενάρια
διαδοχῆς

*«Τὰ κοράκια κρίζουν και περιμένουν
νὰ φοφήσει κανένα πρόβατο γιὰ νὰ
φᾶνε!». Μὲ σκληρὴ γλῶσσα ἀπάντησε
σὲ ὅσους πιθανολογοῦν τὴν παραίτησή
του, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν και
Πάσης Ἑλλάδος Σεραφεΐμ, σὲ συνέν-*

πεποίθηση, πού τή θεωροῦμε ἀδιαπραγμάτευτη, ἱκανή νὰ βαστάσει
καί νὰ προβάλλει τὸ ὑπαρξιακό μας καλλιτέχνημα.

Γιὰτί, ἀδελφέ μου, νὰ μὴ μπορούμε νὰ διαλεχτοῦμε φιλικά; Γιατί
νὰ τοξεύουμε ὕβρεις στό συνοδοιπόρο τοῦ βίου; Γιατί νὰ βλέ-
πουμε τὴν πίστη στό Θεό, ἀκόμα και σήμερα, ὡς τὸ «ἄπιο τοῦ
λαοῦ» και τὴν ἀθεΐα, ἀνέλεγκτα ἀλλὰ ἀποκλειστικά, ὡς τὸ μόνο
φῶς στό θολό μας ὀρίζοντα;

Τὰ ἐρωτήματα αὐτὰ ἐκφράζουν τίς δικές μου ἀπορίες. Ἕνα
παράπονο, πού μέ συνέχει. Μιά λαχτάρα συναδέλφωσης, πού
δέν τή βλέπω νὰ ἱκανοποιεῖται. Παρά ταῦτα, ἀπλώνω τὸ χέρι μου
σὲ χειραψία φιλίας. Καί σοῦ προτείνω, ἕνα και μόνο. Τὸ διάλογο
τῆς εἰλικρίνειας και τῆς ἀγάπης. Τὰ ὑπαρξιακά προβλήματα δέν
εἶναι ἀτομικά. Εἶναι κοινά. Εἶναι παγκόσμια. Εἶναι διαχρονικά.
Καί δέ συμφέρει σὲ κανένα, νὰ ὀπλιζέι τὸ χέρι του και νὰ ἐξοντώνει
τὸ διπλανό, τὸν ὀραματιστὴ συνοδοιπόρο, πού-ἐντελῶς σχηματικά
και ἐντελῶς εὐκαιριακά-τόν θεωρεῖ ἀντίπαλο.

τευξη πού παραχώρησε χθές στο ΜΕ-
GA και στην Μαρία Παπουτσάκη.
Κληθείς να σχολιάσει τὰ ὅσα λέγονται
για ἔνδεχόμενη παραίτησή του τὸν Αὐ-
γουστο, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Σεραφεῖμ
ἀναρωτήθηκε: «*Δηλαδή, βάλουμε καὶ
ἡμερομηνίες κιόλας; Μὰ ἂν δὲν μπο-
ροῦσα δὲν θὰ ἐρχόμουν στὸ γραφεῖο
μου. Θὰ καθόμουν στὸ σπιτάκι μου, νὰ
τελειώνει ἡ ὑπόθεση δηλαδή!*». Ἀ-
ναφερόμενος στὰ σενάρια διαδοχῆς,
πού ἔχουν δεῖ τὸ φῶς τῆς δημοσιότητας,
μέσω διαφόρων ΜΜΕ, ὁ Ἀρ-
χιεπίσκοπος εἶπε: «*Δὲν ὑπάρχει πρό-
βλημα. Μὴν ταλαιπωρεῖσαι κοριτσάκι
μου. Καὶ πὲς σὲ ὄλους αὐτούς, ἄσε...,
ὅταν θὰ ρθεῖ ὁ καιρός, τότε κάποιος θὰ
τὸν πάρει τὸ θρόνο*». Σχολιάζοντας τὰ
σενάρια περὶ τῆς ὑγείας του, ὁ Ἀρχι-
επίσκοπος Σεραφεῖμ σὲ ἓνα ξέσπασμα
εἶπε: «*Ἐσεῖς τώρα, πὺ μιλοῦμε μαζί,
πῶς μὲ βλέπετε; Δὲν μὲ βλέπετε καλά;
Τὰ λογικά μου δὲν εἶναι καλά; Μήπως
λέω τίποτα ἀρλοῦμπες καὶ δὲν τὸ κα-
ταλαβαίνω; Δὲν ὑπάρχει τέτοια περί-
πτωση*». Καὶ κατέληξε στὸ ἴδιο ὕφος:
«*Ἔ, λοιπὸν τί θέλετε νὰ κάνω ἀπὸ δῶ
καὶ πέρα; Μὲ βλέπετε ἄσχημα; Βέβαια,
ἔχω τὶς συνέπειες τῆς αἰμοκάθαρσης,
ὑπάρχουν λίγες δυσκολίες, ἀλλὰ ἀπὸ
κεῖ καὶ πέρα... Πέστε μου, εἰλικρινά,
ἂν λέω καμιὰ βλακεία. Νὰ μοῦ τὸ
πεῖτε. Πραγματικά σᾶς λέω τώρα...*».

Η Η Η

(ΝΙΚΗ 16-7-97)

Σεραφεῖμ: «Δὲν παραιτοῦμαι»
Ἡ κατάσταση, τῆς ὑγείας μου
δὲν μὲ ἐμποδίζει στὸ νὰ ἐκτελῶ
κανονικά τὰ καθήκοντά μου.
Τὰ ἔχω «τετρακόσια»...

Τέρμα στὸ βυζαντινὸ παρασκήνιο,
πού χαρακτηρίζει τὶς διεργασίες γιὰ τὴ
διαδοχὴ τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ «θρό-
νου», ἐπιχείρησε νὰ βάλει χθές ὁ ἴδιος
ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Σεραφεῖμ.

Ὁ κ. Σεραφεῖμ, σὲ συνέντευξή του
στὸ ΜΕGA, ἀπέκλεισε κατηγορημα-
τικά τὸ ἐνδεχόμενο νὰ παραιτηθεῖ, ὑπο-
στηρίζοντας ἀφενὸς ὅτι τὰ προβλήμα-
τα τῆς ὑγείας του δὲν τὸν ἐμποδίζουν
νὰ ἀσκήσει τὰ καθήκοντά του («*ὑπάρ-
χουν οἱ συνέπειες τῆς αἰμοκάθαρσης,
ἀλλὰ ἔχω τὰ λογικά μου*», ὑποστήριξε)
καὶ ἀφετέρου ἐπιτέθηκε μὲ σκληρὴ
γλώσσα κατὰ ὅσων τὸν ἀμφισβητοῦν,
μιλώντας γιὰ «*κοράκια, πὺ φωνάζουν
γιὰ νὰ φᾶνε*»...

Η Η Η

(ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ 17-7-97)

Παραίτηση Σεραφεῖμ ζητάει ὁ
Ἄνθιμος

ΝΑ τεθεῖ τέρμα στὴν τραγωδία τῆς

Ἐκκλησίας μὲ τὴν ὑποβολή παραίτησης ἀπὸ τὸν ἀρχιεπισκοπικὸ θρόνον τοῦ κ. Σεραφεὶμ ζήτησε χθὲς ὁ μητροπολίτης Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἄνθιμος, ἀπαντώντας στὶς δηλώσεις τοῦ μακαριότατου, ὁ ὁποῖος χαρακτήρησε «κοράκια» ἐκείνους ποὺ τοῦ ζητοῦν νὰ ἀποχωρήσει.

Ἵστερα ἀπὸ ἐρωτήσεις δημοσιογράφων, ὁ κ. Ἄνθιμος ἐπέκρινε τὸν Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος ἐπισημαίνοντας ὅτι «ἡ τηλεοπτικὴ εἰκόνα καὶ ἡ ὁρολογία ποὺ ἐχρησιμοποίησε ὁ μακαριότατος σὲ συνδυασμὸ μὲ τὴ συνεχῆ ἀποχὴ του ἀπὸ τὴ λειτουργικὴ ζωὴ δικαιολογοῦν τὴ φωνὴ τοῦ λαοῦ μας, ποὺ ζητεῖ νὰ τεθεῖ τέρμα στὴν τραγωδία τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας».

Η Η Η

(ΒΗΜΑ 13-7-97)

Ἡ ἀσθένεια ἔφερε κατάσταση ἀδρανείας

«Δὲν εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἐδήλωσα "εὐθέως ὅτι πρέπει νὰ παραιτηθῆ ἀμέσως ὁ γηραιὸς Ἀρχιεπίσκοπος", ὡς διατείνεται ὁ συντάκτης σας στὸ φύλλον τῆς 6-7-97. Σὲ δηλώσεις μου ἐπεσήμανα διαπιστωτικῶς τὴν κατάσταση ἀδρανείας, στὴν ὁποία ἔχει περιέλθει ἡ διοίκηση τῆς Ἐκκλησίας ἐξ αἰτίας τῆς ἀσθενείας τοῦ Μακαριωτάτου. Καὶ

τοῦτο βέβαια γνωρίζουν οἱ πάντες, ἔστω καὶ ἂν ὠρισμένοι δὲν τὸ ὁμολογοῦν, ἢ ἂν, τὸ χειρότερο, ἐπιδιώκουν σκοπίμως νὰ τὸ ἐκμεταλλευθοῦν.

Μὲ τιμὴ καὶ εὐχές,

Μητροπολίτης Δημητριάδος
ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

Βόλος, 7 Ἰουλίου 1997».

Η Η Η

(ΤΑ ΝΕΑ 8-10-97)

ΕΚΝΕΥΡΙΣΜΕΝΟΣ Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΣΕ- ΡΑΦΕΙΜ ΑΠΑΝΤΗΣΕ ΜΕ ΠΑΡΟΙΜΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΔΟΧΗ

Ἵργίστηκε μὲ τοὺς δελφίνους

ΡΕΠΟΡΤΑΖ: Πάνος Μπαῖλης

«Δὲν μὲ παρατᾶνε ἡσυχό!»! Μὲ τὴ φράση αὐτὴ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Σεραφεὶμ ἔδωσε τέλος στὴ συζήτηση γιὰ τοὺς δελφίνους, μετὰ τὴν ὀλοκλήρωση τῆς χθεσινῆς συνεδρίασης τῆς Διαρκοῦς Ἱεραῖς Συνόδου, στὴ Μονὴ Πετράκη, στὴν ὁποία προήδρευσε.

ΣΤΟΥΣ φερόμενους ὡς ὑποψήφιους ἀντικαταστάτες του ἀπάντησε γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ μὲ παροιμία: «Στὸ χωριό

μου λένε, ότι τὰ κοράκια φωνάζουν και κράζουν ἐπειδὴ περιμένουν τὰ πρόβατα και τὰ γελάδια νὰ φοφήσουν»...

H H H

(ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ 8-10-97)

Σεραφείμ: Κάποιοι συμπεριφέρονται ὡς κοράκια

Στὴν ἀντεπίθεση πέρασε χθὲς γιὰ ἄλλη μιὰ φορὰ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν Σεραφείμ και χρησιμοποιώντας σκληρὴ γλώσσα ἀποκάλεσε «κοράκια» ὅσους κάνουν λόγο γιὰ ἐπιδείνωση τῆς κατάστασης τῆς υγείας του.

«Κάποιοι συμπεριφέρονται ὡς κοράκια πὸν περιμένουν τὸ πληγωμένο πρόβατο» ἦταν ἡ ἀποστομωτικὴ ἀπάντηση τοῦ Προκαθήμενου τῆς Ἐκκλησίας μας, ὁ ὁποῖος διέφευσε μὲ τὴν παρουσία του στὴ Διαρκὴ Ἱερὰ Σύνοδο τὰ φημολογούμενα σενάρια γιὰ τὴν υγεία του, ἀλλὰ και τὴ διαδοχῆ.

Ἡ ἀπουσία τοῦ κ. Σεραφείμ προχθὲς ἀπὸ τὸν ἀγιασμὸ πὸν τελέστηκε στὴ Βουλὴ γιὰ τὴ νέα Κοινοβουλευτικὴ Σύνοδο πυροδότησε τὶς φῆμες ὅτι δὲν εἶναι καλά.

Ὁ ἴδιος, βέβαια, δήλωσε χθὲς τὸ ἀντίθετο.

«Εἶμαι μιὰ χαρά» εἶπε, ἀποχωρώντας ἀπὸ τὴ συνεδρίαση τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου, ὅπου προήδρευσε ἐπὶ πέντε ὥρες, ἐνῶ ἐρωτηθεῖς γιὰ τὶς σχέ-

σεις τῆς Ἐκκλησίας μὲ τὸ Πατριαρχεῖο, εἶπε ὅτι δὲν ὑπάρχει πρόβλημα και ὅτι εἶναι καλές...

H H H

(ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ 8-10-97)

Σεραφείμ: Τὰ κοράκια κράζουν

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν και πάσης Ἑλλάδος Σεραφείμ γιὰ ἄλλη μιὰ φορὰ ἀπάντησε σ' ὅσους κάθε τόσο τοῦ ζητοῦν νὰ παραιτηθεῖ ἀπὸ τὸ θρόνο ἐπικαλούμενοι τὴν κακὴ κατάσταση τῆς υγείας του. «Τὰ κοράκια κράζουνε πάνω ἀπὸ τὰ πρόβατα και τὰ γελάδια και περιμένουν νὰ φοφήσουν γιὰ νὰ τὰ φᾶνε», ἐπανελάβε ὅταν ρωτήθηκε ἂν προτίθεται νὰ παραιτηθεῖ.

Γιὰ τὴν ἀπουσία του ἀπὸ τὸν Ἀγιασμὸ τῆς Βουλῆς προχθὲς, εἶπε ὅτι ἡ Δευτέρα εἶναι ἡμέρα πὸν πρέπει νὰ πηγαίνει στὸ νοσοκομεῖο. «Ὅπως βλέπετε εἶμαι στὴ Σύνοδο ἀπὸ τὶς 8.30 τὸ πρωὶ και ἡ ὥρα ἔχει πάει 1.00», πρόσθεσε...

Θ. ΤΣΑΤΣΗΣ

H H H

(ΠΟΝΤΙΚΙ 23-12-97)

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἀκυβέρνητο καράβι...

ΕΝΑΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ ΠΟΥ ΠΕΡΑΣΕ

.....
ΤΙΣ ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ μέρες του μήνα (Ιουνίου) μιὰ ἔρευνα του περιοδικου «ΤΕΜΠΟ»-που τουτες τις μέρες ἔκλεισε-ταράζει τὰ νερά.

Δυὸ ἀπὸ τοὺς γνωστότερους ὑποψήφιους γιὰ τὴ διαδοχή, οἱ μητροπολίτες Ἀλεξανδρουπόλεως Ἀνθιμος (πιὸ ἀνοιχτά) καὶ Δημητριάδος Χριστόδουλος (πιὸ μαζεμένα), ζητοῦν ἀνοιχτά τὴν παραίτηση τοῦ ἀρχιεπισκόπου.

Ο ΣΕΡΑΦΕΙΜ ἀπαντᾷ ἄμεσα: «Δὲν παραιτοῦμαι». Ὅμως οἱ διεργασίες γιὰ νὰ ξεκινήσει ἡ διαδικασία τῆς διαδοχῆς προχωροῦν μέσα στοὺς κόλπους τῆς Ἱεραρχίας. Τὶς ἡμέρες ἐκεῖνες συμπληρώνεται ὁ ἀναγκαῖος ἀριθμὸς ὑπογραφῶν γιὰ ἔκτακτη σύγκληση τῆς Ἱεραρχίας.

Τυπικὰ γιὰ τὸ ζήτημα τῶν οἰκονομικῶν, ὅλοι ὅμως γνώριζαν πὼς τὰ οἰκονομικὰ ἦταν τὸ «προκάλυμμα» πίσω ἀπὸ τὸ ὁποῖο κρυβόταν τὸ «ψητό»: ὁ ἀρχιεπισκοπικὸς θρόνος.

ΙΟΥΛΙΟΣ. Στὰ μέσα τοῦ μήνα γίνεται κάτι πρωτοφανὲς στὰ ἑλληνικὰ ἐκκλησιαστικὰ χρονικά. Ἡ Διαρκῆς Ἱερά Σύνοδος, θεωρώντας πὼς ὁ μητροπολίτης Ἀλεξανδρουπόλεως Ἀνθιμος ξεπέρασε τὰ ἐσκαμμένα, ἐκδίδει ἀπόφαση μὲ τὴν ὁποία τὸν ἀνακαλεῖ ἀνοιχτά στὴν τάξη:

«Ἡ ΔΙΣ ἐκφράζει τὴν λύπη της καὶ

τὴν πικρίαν της διότι Ἀρχιερεὺς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος διὰ προσφάτου δηλώσεώς του ἀπορρίπτει τὸ ἐκκλησιολογικὸν καὶ κανονικὸν ὑπόβαθρον τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας (...) ἑξομοιώνων (Σ.Σ.: τὸν Ἀρχιεπίσκοπον) πρὸς ἐκεῖνον τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου, ἀποχωροῦντα τῆς ὑψηλῆς διακονίας του».

ΑΠΟΔΕΚΤΗΣ τῶν ἀνακοινώσεων αὐτῶν δὲν εἶναι μόνον ὁ Ἀνθιμος, ἀλλὰ καὶ οἱ ἄλλοι δελφίνοι. Ὅμως, ὁ πόλεμος ἔχει ξεσπάσει γιὰ τὰ καλά. Καὶ θὰ φανεῖ στὴν ἔκτακτη Σύνοδο τῆς Ἱεραρχίας, πὺ θὰ ἀρχίσει στὰ τέλη Ἰουλίου...

Ο ΙΔΙΟΣ ὁ Σεραφεῖμ φρόντισε νὰ δείξει στὸν Ἀλεξανδρουπόλεως Ἀνθιμο πόσο τὸν ἐνόχλησαν οἱ παραινέσεις του νὰ παραιτηθεῖ λέγοντάς του μόλις τὸν ἀντίκρισε:

- Καὶ τί κατάλαβες;

ΚΙ ΟΤΑΝ ὁ Ἀνθιμος τόλμησε νὰ ὑψώσει τοὺς τόνους, ὁ ἀρχιεπίσκοπος ἔσπευσε νὰ τὸν διακόψει λέγοντάς του:

- Μὴ μιλᾷς ἐσὺ. Δὲν ἔχεις τὸ δικαίωμα. Δὲν ἔπρεπε νὰ εἶσαι ἐδῶ μέσα...

Δὲν παρέλειψε μάλιστα νὰ εἰρωνευθεῖ τοὺς ἀδελφούς πὺ ἐπικαλοῦνται τὴν ἡλικία καὶ τὴν κατάσταση τῆς ὑγείας του παρατηρώντας ἕναν ἐκ τῶν ἐπικριτῶν (πὺ ἔχει θέσει καὶ τὸ ζήτημα τοῦ ὀρίου ἡλικίας τῶν Ἱεραρχῶν), τὸν ὁποῖον συνέλαβε... κοιμώμενο στὴ διάρκεια τῶν πολύωρων συνεδριάσεων: **«Θέτεις θέμα ἡλικίας γιὰ μένα, εὐλογη-**

μένε, και ἐσὺ δὲν μπορεῖς νὰ κρατήσεις ἀνοιχτὰ τὰ μάτια σου...».

ΩΣΤΟΣΟ ἡ ὀλοκλήρωση τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἱεραρχίας ἀπέδειξε ὅτι, ἂν καὶ ὁ ἀρχιεπίσκοπος κρατᾷ ἀκόμη πολλὰ χαρτιὰ στὰ χέρια του, ἡ μετα-Σεραφεῖμ ἐποχὴ ἄρχισε.

Μπορεῖ οἱ δελφίνοι ποὺ ζητοῦσαν ἀνοιχτὰ τὴν παραίτησή του νὰ μαζεύτηκαν (ἰδιαίτερα μετὰ τὴ δῆλωσή του στὸ «Μέγκα» γιὰ τὰ κοράκια ποὺ περιμένουν νὰ πεθάνει), ὅμως ἡ ἀπόρριψη τῆς πρότασης γιὰ τὸ νέο κανονισμὸ τῆς Οἰκονομικῆς Ὑπηρεσίας ἀπέδειξε πὼς κάθε ἄλλο παρὰ ἀδιαμφισβήτητος κυρίαρχος τοῦ παιχνιδιοῦ εἶναι.

Η Η Η

(ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ

7-1-98)

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἐξαπέλυσε πυρὰ κατὰ τῶν διεκδικητῶν τοῦ θρόνου καὶ γιὰ ὅσα λέγονται γιὰ τὴν ὑγεία του

Σεραφεῖμ: Δὲν θὰ γίνω κοκοβιδὸς στὰ γεράματα

ΓΙΑ «κοράκια» μίλησε πάλι ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Σεραφεῖμ, μετὰ τὴν τελετὴ τῶν Θεοφανείων στὴ Μητρόπολη Ἀθηνῶν, ὅπου χοροστάτησε.

Ἐξαπολύοντας πυρὰ κατὰ τῶν διεκ-

δικητῶν τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ θρόνου τόνισε μὲ τὸ δικό του χαρακτηριστικὸ τρόπο πὼς «τὰ κοράκια πᾶνε πάνω ἀπὸ τὰ πρόβατα περιμένοντας τὸ θάνατό τους, ἀλλὰ τὰ πρόβατα δὲν φοφᾶνε» καὶ κατέστησε σαφές: «Εἶμαι ὁ πατέρας σας. Ὁ πνευματικὸς σας πατέρας».

Ἀπαντώντας μάλιστα μὲ ρεαλιστικὸ τρόπο στὸ MEGA, γιὰ τὰ ὅσα λέγονται γιὰ τὴν ὑγεία του ὑπογράμμισε: «Ξέρω ὅτι ἀκούγονται διάφορα. Εἶμαι, ὅμως, ἐδῶ, μπροστὰ σας. Δὲν μὲ βλέπετε καλά; Δόξα σοὶ ὁ Θεὸς εἶμαι πολὺ καλά».

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Σεραφεῖμ ἔμεινε γιὰ περισσότερες ἀπὸ δυὸ ὥρες στὴ Μητρόπολη Ἀθηνῶν γιὰ νὰ εὐλογήσει ἕναν πρὸς ἕναν τοὺς πιστοὺς, στοὺς ὁποίους νωρίτερα σὲ ὀμιλία του μετὰ τὴν τελετὴ εἶχε πεῖ: «Εἶμαι συνέχεια μαζί σας». Ἀργότερα, σὲ ἐρώτηση δημοσιογράφου γιὰ τὴν ἀπουσία του ἀπὸ τὴ Δοξολογία τῆς Πρωτοχρονιάς, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἀπάντησε ἀγανακτισμένος:

«Νομίζω ὅτι ὡς ἄνθρωπος κι ἐγὼ ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ ἀδιαθετήσω, νὰ μὴν ἔρθω κάπου μίαν ἡμέρα. Εἶμαι πολὺ καλά».

Χαρακτήρισε κακοήθειες ὅσα λέγονται γιὰ τὴν ὑγεία του καὶ κατέληξε φανερὰ ἐκνευρισμένος: «Παρουσιάζουν ὡς ἀληθῆς τὸ ψέμα καὶ τὸ ἀληθῆς ὡς ψέμα».

Ἦρθα χρονιάρα μέρα νὰ ἐκκλησιαστώ. Δὲν ἦρθα νὰ ἐκνευριστώ. Ἀπὸ

ποῦ λένε ὅτι παραιτοῦμαι; Ἐκ τὸν ἀρχιεπισκοπικὸν θρόνον; Ὁ θρόνος δὲν εἶναι οὔτε δικός μου οὔτε δικός τους οὔτε δικός σας. Δὲν θὰ ἀντιδικήσω μὲ κανέναν. Δὲν θὰ γίνω κοκοβιδὸς τώρα στὰ γεράματα».

Η Η Η

(ΠΟΝΤΙΚΙ 12-2-98)

**ΣΕΡΑΦΕΙΜ-δελφίνοι τοῦ
ἀρχιεπισκοπικοῦ θρόνου:
σημειώσατε (για μιὰ ἀκόμη
φορὰ) 1.**

Οὔτε λίγες ὥρες δὲν κράτησαν οἱ ἐλπίδες ποὺ γέννησε ἡ εἶδηση ὅτι ὁ Σεραφεῖμ παρέμεινε στὸ Λαϊκὸ Νοσοκομεῖο λόγω τῶν ἐπιπλοκῶν κατὰ τὴν αἱμοκάθαρση στὴν ὁποία ὑποβάλλεται ἐδῶ καὶ τρία χρόνια καὶ ἡ διάφευση ἤρθε μὲ τὸν τρόπο ποὺ μόνον ὁ παλιὸς ἀντάρτης τοῦ Ζέρβα ξέρει.

ΤΟ ΒΡΑΔΥ τῆς Τρίτης, ὅπου εἶδε τὰ δελτία εἰδήσεων στὴν τηλεόραση, ἀποφάσισε ν' ἀπαντήσει δυναμικά. Τὸ ἔπε καὶ στοὺς γιατροὺς ποὺ ἐπόπτευαν στὴν αἱμοκάθαρση χτὲς τὸ πρωί:

-Τώρα ποὺ θὰ βγεῖτε, Μακαριώτατε, θὰ σᾶς περιμένουν οἱ δημοσιογράφοι, τοῦ εἶπαν οἱ γιατροί.

-Θὰ τοὺς κανονίσω κι' αὐτούς, ἀπάντησε ὁ Σεραφεῖμ.

ΚΑΙ λίγο ἀργότερα, τὴν ὥρα ποὺ

ἔβγαινε μὲ τὸ αὐτοκίνητό του, σταμάτησε, κατέβηκε κι ἄρχισε τοὺς δημοσιογράφους στὰ καρδιτσιώτικα:

-Δὲν θὰ δεχτῶ ἐρωτήματα. Μὲ βλέπετε ὅτι εἶμαι ζωντανός, εἶμαι καλά, πῆγα στὴ δουλειά μου, πῆγα στὸ ἰατρεῖο καὶ γύρισα τώρα νὰ πάω στὸ σπιτάκι μου. Τί ἄλλο θέλετε νὰ κάνω, δηλαδή; Πέστε μου, τί θέλετε νὰ κάνω; Ὅριστε, εἶμαι ὁ Σεραφεῖμ, ὁ ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν.

-Ἐμεῖς γι' αὐτὸ ἤρθαμε, νὰ δοῦμε ὅτι εἶσθε καλά, τὸν διέκοψαν οἱ δημοσιογράφοι.

-Ναί, βρὲ παιδί μου, ἄλλος μὲ βγάζει πεθαμένον, ἄλλος μὲ βγάζει φόφιο. Ἄλλο τίποτα θέλετε;

-Σιδερένιος νὰ ἴσαστε...

-Ἄλλο τίποτα θέλετε; Γιὰ σταθεῖτε, ρὲ παιδιά, δὲν εἶμαι καλά; Δὲν εἶμαι ὁ Σεραφεῖμ ὁ λεβέντης; Βρὲ περίεργο (σταυροκοπιέται). Ἄντε, νά'στε καλά ὅλοι σας... Βρὲ μὲ τὸ ζόρι...

ΣΤΟ σημεῖο αὐτὸ στρέφεται πρὸς ἀσθενεῖς καὶ συγγενεῖς ποὺ παρακολουθοῦν τὴ σκηνὴ καὶ τοῦ φωνάζουν χειροκροτώντας τον παράλληλα.

-Σιδερένιος, σιδερένιος...

-Κράτα, κράτα γερά...

-Περαστικά, περαστικά...

Ὁ ἀρχιεπίσκοπος συνεχίζει ἀκάθεκτος:

-Μὲ τὸ ζόρι, ντὲ καὶ καλά θέλουν νὰ πεθάνω... Δὲν τὸ καταλαβαίνω... ἔ, νὰ πάρει... Ἄντε, παιδιά, νά'στε καλά ὅλοι...

ΤΑ ΛΕΕΙ, ξεθυμαίνει και ξαναμπαίνει στο αυτοκίνητό του, ενώ οι παριστάμενοι του φωνάζουν:

-Σιδερένιος, περαστικά!

ΕΜΕΙΣ σ'ας τὸ εἶπαμε ἀπὸ τὴν ἀρχή. Ὅλη αὐτὴ ἡ ἱστορία τῆς διαδοχῆς θὰ ἔχει πολὺ σασπένς-καὶ οἱ μέχρι τώρα ἐξελίξεις δὲν μᾶς ἔχουν διαφεύσει.

Η Η Η

Αὐτὰ ἔγιναν τὸ 1997-1998. Κατὰ τὴν περίοδο, πού ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Σεραφεῖμ ἔγραφε τὸν ἐπίλογο τῆς ζωῆς του. Παθιασμένοι δελφίνοι, πού ἔσπρωχναν τὸν ἀνήμερο προκαθήμενο σὲ περιθώριο καὶ ἔτρεχαν νὰ ἀρπάξουν τὴν ἀρχιεπισκοπικὴ του καθέδρα, ἦταν οἱ δύο γνωστοὶ καὶ μὴ ἐξαιρετέοι δρομεῖς, ὁ Χριστόδουλος καὶ ὁ Ἄνθιμος. Ὁ ἕνας ἔκοψε πρῶτος τὸ νῆμα τῆς διαδρομῆς καὶ κάθισε σὲ θρόνο. Ὁ δεύτερος ἔμεινε χωρὶς ἔπαθλο, προσμένοντας τὴ δεύτερη εὐκαιρία.

Μετά τὴν παρέλευση τῆς δεκαετίας, οἱ δύο βρέθηκαν, ξανά, σὲ προσκήνιο.

Ὁ ἕνας, ὁ Χριστόδουλος, στὴν ἀδυναμία καὶ σὲ ρόλο τοῦ Σεραφεῖμ. Μὲ τὴν ἀγωνία νὰ κρατήσῃ σὲ μῆκος χρόνου τὴν καρέκλα τῆς ἐξουσίας, τίς πολλαπλές, ἀποκλειστικὲς ἀρμοδιότητες καὶ τὴν εὐχέρεια νὰ φιλοδωρεῖ μὲ διάσημα ἐκκλησιαστικῶν ἀξιωμάτων τὸ συρφετὸ τῆς καμαρίλας του.

Ὁ δεύτερος, ἀσχημένος στὴν κούρσα τῶν δελφίνων, ἀλλὰ μὲ τὸ ὄραμα τῆς ζωῆς του ἀνεκπλήρωτο, στημένος ξανά

σὲ ἐφαλτήριο, ἀποφασισμένος νὰ τρέξει παθιασμένα, γιὰ νὰ ἀρπάξῃ τὸ ποθητὸ ἔπαθλο. Κάποιοι ἀπ' αὐτούς, πού πρὶν δέκα χρόνια τὸν χειροκροτοῦσαν, σὲ νέο του ξεκίνημα τὸν οἰκτεῖρουν ἢ τὸν περιγελοῦν. Ὁ ἴδιος, ὅμως, δείχνει νὰ μὴν ἐπηρεάζεται μῆτε ἀπὸ τὴ λύπη-ση, μῆτε ἀπὸ τὸ γέλωτα. Κρατᾷ ζωντανή τὴ φιλοδοξία του. Καὶ τρέχει νὰ καθήσῃ σὲ θρόνο.

Γιὰ τὴν παρηγοριά του καὶ γιὰ νὰ προλάβουμε τὸ σύνδρομο τῆς κατάθλιψης, πού παραμονεύει σὲ τέρμα τῆς δεύτερης ἀποτυχίας, τοῦ ὑπενθυμίζουμε, πῶς δικαιούται νὰ δηλώσῃ παρῶν καὶ στὴν ἐπόμενη, τρίτη κούρσα. Ποιὸς ξέρει; Μπορεῖ, τότε, νὰ ρθοῦν ὅλα βολικά καὶ νὰ φτάσῃ πρῶτος στὴν ἀρχιεπισκοπικὴ καρέκλα.

Ο ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΡΙΔΟΣ ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

Δεκαπενθήμερο Δελτίο

Ἐκκλησιαστικῆς Ἐνημέρωσης

Κωδικὸς 2360

Ἰδιοκτήτης - Ἐκδότης

ὁ Μητροπολίτης

Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος

ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Διεύθυνση

19011 Αὐλών Ἀττικῆς

Τυπογραφεῖο Κωνσταντίνου Σανιδᾶ

Ἰωαννίνων 6, Μοσχάτο

ISSN 1790-482X

«ΑΓΑΠΩ ΑΥΤΟ ΠΟΥ ΕΙΜΑΙ...» Ν° 2

Ο Μακαριώτατος γύρισε από τό έξωτε- ρικό καί συνεχίζει ἐδώ τή θεραπεία, γιά τήν ἀντιμετώπιση τοῦ γνωστοῦ προβλήματος τῆς υγείας του. Ἐκφράζουμε καί πάλι τή συμπάθειά μας καί καταθέ- τουμε τίς εὐκρινεῖς μας εὐχές γιά ταχεία ἀνάρρωση. Καί βεβαίως δέν ἐπι- θυμοῦμε νά διαταράξουμε τήν ἡρεμία καί τήν ἡσυχία τοῦ Μακαριωτάτου.

Ὅταν ὁμως ὁ ἴδιος ὁ Ἄρχιεπίσκοπος παραβιάζει αὐτή τήν κατάσταση τῆς πε- ρισυλλογῆς καί τῆς σιωπῆς καί καταφεύ- γει σέ δηλώσεις καί συνεντεύξεις γιά θέ- ματα ἄσχετα ἐν πολλοῖς μέ τό θέμα τῆς υ- γείας του, τότε θά μᾶς ἐπιτρέψει, παρόλο τό σεβασμό μας στό σοβαρό προσωπικό του πρόβλημα, νά διατυπώσουμε καί ἐμεῖς τίς καλόπιστες κριτικές μας σκέψεις.

Κατά τόν ἑορτασμό, τόν περασμένο χρόνο σέ Κεντρικό Ναό τῶν Ἀθηνῶν, τῆς συμπλήρωσης ὀκταετίας ἀπό τήν ἐκλογή του ὡς Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν, ὁ Μακα- ριώτατος κατὰ τήν ἀντιφώνησή του εἶπε, μεταξύ ἄλλων, καί τοῦτα: Ἄγαπῶ αὐτό πού εἶμαι. Ἄγαπῶ αὐτό πού κάνω. Καί δέν πρό- κεται νά ἀλλάξω παρὰ μόνο ὅταν πεθάνω!

Ἡ περιοδική μας ἔκδοση εἶχε τότε σχο- λιάσει αὐτή τήν αὐτάρεσκη φράση, πού δέν θά μπορούσε ποτέ νά λεχθεῖ ὄχι μόνο ἀπό ἓνα ἀνώτατο Ἱεράρχη, ἀλλά ἀκόμη καί ἀπό κάποιο ἀπλό κληρικό. Καί μάλιστα τήν ἡμέρα τοῦ ἑορτασμοῦ προσωπικῆς ἐπετείου.

Πέρασε ἀπό τότε ἐνάμισυς καί πλέον χρόνος. Καί νά πάλι ὁ Μακαριώτατος, μιλώντας τώρα ἀπό τό Μαϊάμι στά Μ.Μ.Ε., ἐπανελάβε ἐκ νέου τήν ἴδια παραπάνω

φράση καί ξαναεἶπε: «Ἄγαπῶ πολὺ αὐτό πού εἶμαι καί αὐτό πού κάνω»! (βλ. ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ 30/08/2007).

Ἐμεῖς, ἀντί ἄλλης ἀπαντήσεως στή νεότερη ἐπαναληπτική αὐτή δήλωση τοῦ Μακαριωτάτου, σεβόμενοι καί τή σοβαρό- τητα τῆς δοκιμασίας του, θά παραθέσουμε ἀπλῶς αὐτούσιο τό παλαιότερο κείμενο, μέ τό ὅποιο τό περιοδικό μας σχολίασε τήν ἴδια καί ἀπαράλλακτη φράση. Γράφαμε τότε:

«Στό τέλος τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου ὁ Μα- καριώτατος κ. Χριστόδουλος συμπλήρωσε ὀκτῶ χρόνια ὡς Προκαθήμενος τῆς ἑλλα- δικῆς Ἐκκλησίας. Εὐχόμεσθε μέ τήν καρ- διά μας τὰ ἔτη του νά εἶναι πολλὰ καί ὑγιηρά (=ὑγιή καί ἀφέλιμα). Ὁ ἑορτασμός τῆς ἐπετείου τῆς ἀναρρήσεώς του στόν ἀρ- χιεπισκοπικό θρόνο ἐγίνε σέ κεντρικό Ναό τῶν Ἀθηνῶν καί, ὅπως μετέδωσαν ὄλα σχεδόν τὰ μέσα τῆς ἐντυπῆς καί ἠλε- κτρονικῆς δημοσιογραφίας, ὁ Μακαριώ- τατος, μεταξύ τῶν ἄλλων, εἶπε καί τοῦ- τα: "Ἄγαπῶ αὐτό πού εἶμαι. Ἄγαπῶ αὐτό πού κάνω. Καί δέν πρόκειται νά ἀλλάξω παρὰ μόνο ὅταν πεθάνω".

Μέ τίς πενιχρές μας θεολογικές γνώ- σεις ἀνατρέξαμε στά ἐκκλησιαστικά κεί- μενα γιά νά βροῦμε ἐκεῖ κάποιο θεολο- γικό ἔρεισμα στά παραπάνω λόγια τοῦ Μακαριωτάτου. Ἀναζητήσαμε κάτι τό σχε- τικό στίς σοφές γραφές τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας. Εἰς μάτην. Τό μόνο, κά- πως σχετικό, στό ὅποιο σταματήσαμε καί τό ἀντιπαραβάλαμε, ἦταν ἓνα εἰσόδιον ἀπό τήν εὐαγγελική περικοπή τῆς Κυριακῆς τοῦ Τελώνου καί Φαρισαίου, ὅπου ὁ μὲν

Φαρισαῖος, προσευχόμενος, φέρεται νὰ λέγει: «Ὁ Θεὸς εὐχαριστῶ σοί, ὅτι οὐκ εἰμί ὡσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων», ὁ δὲ Τελώνης «μακρόθεν ἑστὼς ἔτυπτε τὸ στήθος αὐτοῦ λέγων. Ὁ Θεὸς ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ».

Καὶ ἄς μᾶς ἐπιτραπεῖ ἐδῶ νὰ διατυπώσουμε μὲ ὅλη τὴν εἰλικρίνεια καὶ μὲ ὅλη τὴν καλὴ μας διάθεση τὴν ἀπορία μας, ἂν μὲ τὰ παραπάνω λόγια, τὰ ὁποῖα μαρτυροῦν ὑφέρποντα ἐγωκεντρισμὸ καὶ περισσὴ αὐταρέσκεια, εἶναι ποτὲ δυνατὸν νὰ ἀπευθύνεται στὸ πλήρωμα ἑνας ἀνώτατος Ἱεράρχης ἢ ἀκόμη καὶ κάποιος ἀπλὸς κληρικὸς καὶ μάλιστα κατὰ τὴν ἡμέρα τοῦ ἑορτασμοῦ προσωπικῆς ἐπετείου. Ὁ καλὸς Ποιμενάρχης ἀφήνει τὰ ἔργα καὶ τὶς πράξεις τοῦ στὴν κρίση τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ποιμνίου του.

Ἄλλὰ τὸ θέμα δὲν ἔχει μόνο τὶς τυπικὲς θεολογικὲς του διαστάσεις. Ἄς μᾶς ἐπιτραπεῖ νὰ διατυπώσουμε καὶ οὐσιαστικὸ ἀντιρρητικὸ λόγο καὶ νὰ θέσουμε, ἐντελῶς ἐνδεικτικὰ καὶ ἐπιλεκτικὰ, ὀρισμένα ἐρωτήματα, καλόπιστα καὶ μὲ εἰλικρίνεια, μακριὰ ἀπὸ σκοπιμότητες καὶ κολακεῖες, πού εἶναι ἐπιζήμιες καὶ παντελῶς ξένες στὸ χῶρο τῆς Ἐκκλησίας.

1. ΕΙΝΑΙ ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΜΕΝΟΣ ὁ Μακαριώτατος ἀπὸ τὴ μεγάλη ἀναταραχὴ, πού ξέσπασε μὲ τὸ Πατριαρχεῖο, μὲ ἀφορμὲς, πού ξεκίνησαν ἀπὸ τὸ δικὸ μας ἐκκλησιαστικὸ χῶρο, γιὰ νὰ καταλήξουμε, μετὰ ἀπὸ ταλαιπωρία μηνῶν καὶ σοβαρὸ σκανδαλισμὸ τῶν πιστῶν, καὶ πάλι στὴν ἀφετηρία, μὲ πλήρη ὑποταγὴ στὶς ἀξιώσεις τοῦ Πατριαρχείου καὶ, κατὰ τὶς ἀρχιεπισκοπικὲς δηλώσεις καὶ κατὰ τὶς συνοδικὲς ἀποφάσεις;

2. ΕΙΝΑΙ ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΜΕΝΟΣ ὁ Μακαριώτατος, ὅταν, ἀφοῦ ἔγινε γενικὸς ξεσηκωμὸς ἀπ' ἄκρου σ' ἄκρο γιὰ τὸ θέμα τῶν ταυτοτήτων, γιὰ τὸ ὁποῖο μάλιστα ὑψώθηκαν καὶ τὰ λάβαρα τῆς Ἐπαναστάσεως, τελικὰ ὁ ταλαίπωρος λαὸς μας

αἰσθάνθηκε ἐγκαταλελειμμένος, μὲ μόνη τὴν ἀπάντηση, πού δόθηκε ἀπὸ τὴν ἐκκλησιαστικὴν τοῦ ἡγεσία, ὅτι τὸ θέμα θὰ ἐπανέλθει "κατὰ τὸν πρόποντα χρόνο", πού ἀκόμη δὲν ἔφθασε, καίτοι τὰ χρόνια περνοῦν καὶ διαβαίνουν;

3. ΕΙΝΑΙ ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΜΕΝΟΣ ὁ Μακαριώτατος, ὅταν τὸν περασμένο χρόνο ἔγινε πραγματικὸς σεισμὸς ἀπὸ τὰ Μ.Μ.Ε. μὲ τὶς ἀποκαλύψεις σκανδάλων στὸ χῶρο τῆς Ἐκκλησίας, ἀκόμη καὶ ἀνώτατων κληρικῶν, καὶ ἡ "κάθαρση" κατέληξε σὲ κοροϊδία κατὰ γενικὴ (βλ. ἀναντίρρητη) παραδοχὴ; Καὶ ἐδῶ δὲν θὰ ἐπικαλεσθοῦμε μόνο τὶς δηλώσεις τοῦ ἴδιου τοῦ Μακαριώτατου ἐνώπιον τῆς Ἱεραρχίας γιὰ "ἐπίορκους καὶ φιλήδονους κληρικούς καὶ γιὰ θερμοκήπια ἀθλιότητων". Θὰ προσθέσουμε καὶ τὶς διαπιστώσεις κορυφαίων προσωπικοτήτων τοῦ τόπου γιὰ τὸ συγκεκριμένο θέμα. Ὅτι "ἡ ἐπαγγελλόμενη κάθαρση στὴν Ἐκκλησία ἦταν ἕνα πυροτέχνημα" (Ἐπίτιμος Εἰσαγγελέας τοῦ Ἀρείου Πάγου Ε. Κρουσταλλάκης) καὶ ὅτι "ἡ ἐκκλησιαστικὴ διοίκηση προστατεύει τὴν ἐπισκοπικὴ ὁμοφυλοφιλία" (Ὁμότιμος Καθηγητὴς Θεολογίας Παν. Ἀθηνῶν Ι. Κορναράκης).

4. ΕΙΝΑΙ ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΜΕΝΟΣ ὁ Μακαριώτατος, ὅταν πρόσωπα τοῦ δικοῦ του περιβάλλοντος (πρῶην Πειραιῶς Καλλίνικος) καταγγέλλουν δημοσίως καὶ ἀπὸ τηλεοράσεως ὅτι ἐπισκοπικὲς ἐκλογὲς ἀποτέλεσαν τὸ ἀντικείμενο ἐξωσυνοδικῶν διαβουλεύσεων καὶ μάλιστα μὲ τὴ συμμετοχὴ καὶ "παντελονάδων";

5. ΕΙΝΑΙ ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΜΕΝΟΣ ὁ Μακαριώτατος, ὅταν ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος διακηρῦσσει ὅτι "διάγει ὡς ἕνας ἀπλὸς χριστιανός" καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος διαθέτει πληθώρα πολυτελῶν καὶ ἐντυπωσιακῶν ἀμφίων, χρησιμοποιοεῖ ἀκριβὰ αὐτοκίνητα γιὰ τὶς μετακινήσεις του, ξοδεύει γιὰ ἐπισκευὴ τῆς ἀρχιεπισκοπικῆς κατοικίας ὑψηλὰ ποσά

και κατέφυγε πρόσφατα σε υπέρογκες δαπάνες για όλιγοήμερες διακοπές κατά την περίοδο της σαρακοστής των Χριστουγέννων με συνεργάτες του σε πολυτελές κοσμικό ξενοδοχείο των Παρισίων; Και μή μας πει ο Μακαριώτατος ότι όλα αυτά είναι δωρεές και προσφορές "φίλων και χορηγών". Γιατί, και σ' αυτή άκομη την περίπτωση, δεν μετριάζεται το άτοπημα και ο βαθμός της ευθύνης του, αφού ως Αρχιεπίσκοπος δεν έχει το σθένος να αποτρέψει με την επιβαλλόμενη αυστηρότητα τέτοιες πολυτελείς προσφορές και χορηγίες, όταν μάλιστα ο ίδιος, εκφράζοντας τον πόνο του, με το γνωστό συναισθηματικό του τρόπο, κάνει εκκλήσεις για την ανθρώπινη φτώχεια και για το βαθμό της ανεργίας που μαστίζει την πατρίδα μας.

6. ΕΙΝΑΙ ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΜΕΝΟΣ ο Μακαριώτατος μετά τα όσα ειπώθηκαν από τα Μ.Μ.Ε. για τις σχέσεις του με τον διάβολο Βαβύλη και τις μεσολαβήσεις του κατά το παρελθόν; Και επί πλέον μπορεί να είναι ευχαριστημένος για τη γνωριμία του ίδιου και του άμεσου περιβάλλοντός του με το γνωστό κρατούμενο των φυλακών Κορυδαλλού Γιοσάκη, για τον οποίο ο όμογάλακτος της Χρυσοπηγής συνεπίσκοπος του Αμβρόσιος, λίγες μόνο ημέρες πριν ξεσπάσει ο μεγάλος θόρυβος και στην Εκκλησία, έγραφε στο περιοδικό της Μητροπόλεως του, αναφερόμενος στον Αρχιεπίσκοπο, για τη διάθεσή του να τον προωθήσει σε ύψηλες εκκλησιαστικές θέσεις; "Η μήπως ξέχασε, όταν, βλέποντας τον υπόδικο αυτό Αρχιμανδρίτη να συνοδεύει στο αρχιεπισκοπικό Γραφείο δικαστικούς, είπε το ιστορικό εκείνο "ζεματίστηκα!";

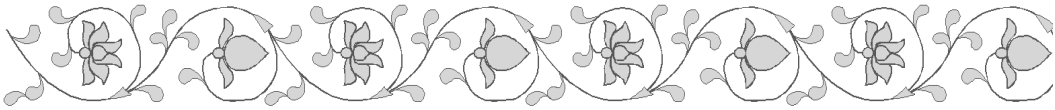
7. ΕΙΝΑΙ ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΜΕΝΟΣ ο Μακαριώτατος, όταν από το ένα μέρος ως Μητροπολίτης Δημητριάδος χαρακτήρισε τα άθλια "Επιτίμια Ακοινωνησίας", που επιβλήθηκαν "διά βοής" και χωρίς καμιά

δι-αδικασία τον Αύγουστο του 1993 στους τρεις έντιμους και άσυμβίβαστους Μητροπολίτες (Θεολόγο, Κωνσταντίνο και Νικόδημο), αντικανονικά και ως "ένταγμένα σε σχέδιο ύποπτων προσώπων κινουμένων στο εκκλησιαστικό παρασκήνιο" (βλ. επιστολή 9.4.1994) και από το άλλο μέρος ως Αρχιεπίσκοπος όχι μόνο τα ανέχθηκε, αλλά και τα διατηρεί μέχρι σήμερα, σωτήριο έτος 2006!

8. ΕΙΝΑΙ ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΜΕΝΟΣ ο Μακαριώτατος, όταν "το περιβάλλον" εμπεριστατων Αρχιερέων, οι οποίοι καταγγέλλονται δημοσίως για ιδιόρρυθμες συμπεριφορές, περιφέρει, δίκην φέιγ βολάν, έντυπα δηλώσεων προς συλλογή υπογραφών από τους ιερείς και τα μοναστήρια της περιοχής, με τα όποια εκφράζεται ο σεβασμός και η τιμή στο πρόσωπο του έγκαλούμενου Ιεράρχη; Και αντί η εκκλησιαστική διοίκηση να αποκηρύσσει ως απαράδεκτα αυτά τα φαινόμενα και να επιτιμά τους πρωταγωνιστές τους, προστατεύοντας έτσι τους καλούς κληρικούς, τουναντίον δέχεται αυτές τις δηλώσεις, υποβαλλόμενες και στη Σύνοδο, ως συνεκτιμητέα στοιχεία! Ασφαλώς θα γνωρίζει ο Μακαριώτατος, ότι οι περισσότεροι από τους ιερείς, υπογραφείς αυτών των αυθόρμητων δηλώσεων, μετά την υπογραφή έξερχόμενοι έξω κλαίουν πικρώς.

Και ως κατακλείδα θα επαναλάβουμε και πάλι το ερώτημα. Για όλα αυτά, αλλά και για άλλα, είναι ευχαριστημένος ο Μακαριώτατος και αγαπάει και για όλα αυτά τον έαυτό του;

Εμείς και πάλι θα ευχηθούμε στον Μακαριώτατο να είναι "πολλά τα έτη του". Ως άνθρωπο τον αγαπούμε, αλλά τις πράξεις και τις ενέργειές του ως

Συντήρηση ἢ Ἱεραποστολή;

Ἡ Ἐκκλησία δέν εἶναι ἓνα στατικό καθίδρυμα μέσα στά πολλά αὐτοῦ τοῦ κόσμου. Εἶναι μιά δυναμική ἱεραποστολική δύναμη μέσα στόν κόσμο. Εἶτε ζεῖ ἐν εἰρήνῃ εἶτε διώκεται, ὄραμά Της ἔχει ὄχι νά ἀναζητήσει ὁπαδούς, ἀλλά νά ἀναγεννήσει τόν ἄνθρωπο. Ἱεραποστολή ἔκανε τό Βυζάντιο, ὅταν ἐκχριστιάνιζε τούς Σλάβους. Ἡ Ρώμη, πρὶν ἀπό τό σχίσμα, ὅταν κήρυττε Χριστό στους λαούς τῆς Δύσεως. Ἡ Ἁγία Ρωσία, ὅταν ἐκχριστιάνιζε τή Σιβηρία. Καί σήμερα πολλές ὀρθόδοξες Ἐκκλησίες στηρίζουν ἱεραποστολές σ' ὅλο τόν κόσμο. Αὐτές ὅλες οἱ περιπτώσεις ἱεραποστολῆς ἔχουν ἓνα κοινό γνώρισμα: πηγάζουν ἀπό κοινότητες ὅπου ἡ Ἐκκλησία ζεῖ μέ ἐλευθερία. Τά πράγματα

δέν ἦταν πάντα ἔτσι. Πολλές φορές ἡ Ἐκκλησία ἔζησε μέσα σέ περιβάλλοντα, στά ὁποῖα δέν ἦταν ἀνεκτή.

Ἀπό τά πρῶτα Της βήματα, γιά τούς πολίτες τῆς τότε ὑψηλόφρονος ἑλληνορωμαϊκῆς οἰκουμένης, ἦταν κίνημα κάποιων περιθωριακῶν τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, πού θεωρήθηκε ἐχθρικό πρὸς τήν Αὐτοκρατορία καί διώχθηκε ἀμείλικτα γιατί, ἂν καί νομιμόφρων, ἀρνιόταν νά κλίνει γόνυ καί νά λατρεύει ὡς θεότητα τήν ἐξουσία τῆς Pax Romana στό πρόσωπο τοῦ ἐκάστοτε αὐτοκράτορα. Καί ὁμως, αὐτή ἡ μαρτυρική Ἐκκλησία κήρυξε τό Εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ σ' ὅλο τόν κόσμο. Ἐδωσε ἱεραποστολικά πρότυπα καί χάραξε τό δρόμο ἀντιμετωπίζοντας γιά πρώτη

Ἀρχιεπισκόπου θά τις κρίνουμε καί θά τις ἐλέγχουμε. Ἀποκηρύσσουμε τήν κολακεία καί ἀποστρέφουμε τό πρόσωπό μας ἀπ' αὐτή. Γιατί πάντα φέρουμε στό νοῦ μας τό ἀπόφθεγμα ἀπό τή θύραθεν σοφία, ὅτι "καλύτερα νά πέσει κανεῖς σέ κόρακες παρά σέ κολακες, γιατί οἱ κόρακες τρῶνε τὰ πτώματα, ἐνῶ οἱ κολακες τρῶνε τούς ζωντανούς" (Ἀντισθένης). Καί θά θυμίσουμε ἀκόμη στό Μακαριώτατο καί κάποια ἄλλη ἀρχαία ρῆση, ὅτι "Ἡ κολακεία εἶναι ἡ δύναμη τῶν μικρῶν καί ἡ ἀδυναμία τῶν μεγάλων".

Ἄς τὰ ἔχει ὄλα αὐτὰ ὑπόψη του ὁ Μακαριώτατος, ὅταν μερικοί, ἀναφερόμενοι

στό πρόσωπό του, ὁμιλοῦν γιά "ἐκπληκτικά τάλαντα" καί γιά "ἀνεκτίμητους θησαυρούς".

ΕΠΙΜΥΘΙΟ: Μὲ αὐτὸ τὸ κείμενο σχολιάσαμε τότε τὴν πρώτη δήλωση τοῦ Μακαριώτατου. Οἱ ἐπαναλήψεις ὁμως τῶν δηλώσεων καί ἡ ἐμμονὴ στό ἴδιο ἀκριβῶς περιεχόμενο ἔχουν ὡς ἀναγκαῖο ἐπακόλουθο καί τὴν ἐπανάληψη τῶν ἀντίστοιχων ἀπαντήσεων. Καί σ' αὐτὴ τὴν καλόπιστη ἐπανάληψη περιορίζεται ἀποκλειστικὰ σήμερα τὸ σχόλιό μας.

Ὁ Σχολιαστής

φορά προβλήματα, πού και σήμερα άποτελοῦν έμποδία για τό πλησίασμα του άλλου προσώπου, του άλλου λαού. Κύριο έμποδίο είναι ή άπολυτοποίηση έθίμων και τοπικών παραδόσεων, τίς όποίες συχνά άναγορευόμε σε «ιερές». Η συντήρηση όλων αυτών θεωρείται άπό πολλούς ως ή «λυδία λίθος» για τή γνησιότητα της πίστεως, ως σεβασμός προς τήν Ίερά Παράδοση των Άποστόλων. Άν, όμως, σκύψουμε στην Παράδοση των Άποστόλων, όπως καταγράφεται στις Πράξεις, θά μείνουμε έκπληκτοι μπροστά στην έλευθερία μέ τήν όποία κινήθηκε ή πρώτη Έκκλησία στον κόσμο.

Τό πρόβλημα του κατά πόσο ή πρώτη Έκκλησία έπρεπε νά συντηρήσει «ιερές» παρακαταθήκες 20 αίωνων, ή νά άνοιχθει χωρίς αυτές, ως «οίνος νέος», στους λαούς, Τήν είχε ταλανίσει άπό τά άρχικά Της βήματα. Και όχι χωρίς λόγο. Τότε, τό «πλήθος των πιστευσάντων» ήταν Ιουδαίοι, μέ τους έθνικούς νά εισέρχονται σταθερά στη νεοσύστατη ποιμνη. Μήπως έπρεπε οι έξ έθνών Χριστιανοί νά περάσουν μέσα άπό τίς παγιωμένες παραδόσεις του «περιούσιου λαού» των Έβραίων, προκειμένου νά διαφυλαχθει ή γνησιότητα της νέας πίστεως; Η άπάντηση ήταν δύσκολη. Ο Χριστός, Έβραϊός κατά τό άνθρωπινο, όχι μόνο δέν κατέλυσε τό Νόμο και τους Προφήτες, αλλά επικύρωσε τή θεοπνευστία τους κηρύσσοντας ότι Αυτός ήταν ό προαναγγελθείς άπ' αυτούς Μεσσίας. Ύπηρχαν τά θεία θεσπίσματα της Π. Διαθήκης. Η περιτομή, οι θυσίες, οι «νομικοί» καθαρμοί κτλ., ήταν για τον έκλεκτό λαό του παλαιού Ισραήλ σημεία άφιέρωσης του στον άληθινό Θεό και διαχωρισμού του άπό τά έθνη. Τά τήρησαν όλες οι άγιες μορφές, ό

Ίδιος ό Κύριος και οι Άπόστολοι. Πώς νά μπουν μέσα στό Νέο Ισραήλ έθνικοί χωρίς νά τά τηρούν; Τί θά τους ξεχώριζε άπό τους ειδωλολάτρες; Ύπηρχε άκόμη, ή εϋσεβής λατρευτική παράδοση των Άγίων και Δικαίων, μέχρι και τους χρόνους του Χριστού. Πήγαζε άπό καρδιές, πού αγαπούσαν εκ βαθέων τό Θεό και διαμόρφωσε, μέσα στα πλαίσια της Π. Διαθήκης, άπαραμίλλους τρόπους λατρείας και ζωής, ιερές παραδόσεις 2000 χρόνων. Ήταν δύσκολο στους έξ Ιουδαίων Χριστιανούς νά συλλάβουν ότι τά παραγγέλματα του Θεού στην Π. Διαθήκη ήταν σκιώδεις τύποι του μυστηρίου της Θείας Οικονομίας, πού έκπληρώθηκαν στό πρόσωπο του Ίησου Χριστού, και συνεπώς δέν είχαν πιά λόγο συντηρήσεως. Οι παραδόσεις δέ στη λατρεία τους ήταν εκφράσεις της δικής τους ψυχοσυνθέσεως. Παρά τήν επιρροή τους και τήν ένσωμάτωσή τους μέχρι σήμερα στη λατρεία της Έκκλησίας, κυρίως ως υλικό άπό τά ιερά κείμενα της Π. Διαθήκης, δέν ήταν δυνατό νά άποτελοῦν δέσμευση για λαούς, έξ ίσου εϋσεβείς, πού ήθελαν νά λατρέψουν τό Θεό μέ τρόπο δικό τους.

Ύπό τό βάρος των παραδόσεών τους πολλοί Χριστιανοί έξ Έβραίων έθεταν τήν περιτομή ως προϋπόθεση για τήν είσοδο των έθνικών στην Έκκλησία, πέραν της πίστεως στό Χριστό και τήν τήρηση της διδασκαλίας Του. Τό πρόβλημα όξύνθηκε. Είναι άξιοσημείωτο ότι οι Άπόστολοι δέν έδωσαν λύση κατά τρόπο άξιωματικό. Χρειάστηκε νά συγκληθει ή Άγία Άποστολική Σύνοδος στην Ίερουσαλήμ, στην όποία πρόβλαλαν όλες οι διαφορές άπόψεων και οι άντιπαλότητες. Πολύ λίγο έχουμε προσέξει τή Σύνοδο αυτή. Κατ' ουσίαν, ήταν Σύνοδος Οικουμενική. Ήταν πα-

ρόντες οι Ἀπόστολοι, ὅσοι διὰ τῶν χειρῶν τους εἶχαν λάβει χαρίσματα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, μέ κύριο ἐκεῖνο τῆς ἱερωσύνης, καί ὄλο σχεδόν τό πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας. Ἄν δέν εἶχε γίνει ἡ Σύνοδος αὐτή καί δέν εἶχε λάβει τίς ἀποφάσεις, πού ἔλαβε, ὁ Χριστιανισμός δέν θά μπορούσε νά κάνει τή δυναμική του ἔφοδο στήν οἰκουμένη. Θά ἔφθινε σά σέκτα τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ, τά μέλη τῆς ὁποίας θά πίστευαν στόν Τριαδικό Θεό καί στή μεσσιανικότητα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐνῶ οἱ ἄλλοι, προσκολλημένοι στήν ἀτελή ἀποκάλυψη τοῦ Θεοῦ στήν Π. Διαθήκη, θά περίμεναν τό Μεσσία ὡς ἡγέτη τους, ἡγέτη τοῦ «ἐκλεκτοῦ» λαοῦ καί κυρίαρχο τοῦ κόσμου, ὅπως καί Τόν περιμένουν ἀκόμη οἱ σημερινοί Ἑβραῖοι.

Ἡ Ἁγία Ἀποστολική Σύνοδος ἀπάλλαξε τούς ἐθνικούς, πού ἤθελαν νά βαπτισθοῦν, ἀπό τήν ὑποχρέωση νά τηροῦν ὁποιαδήποτε παράδοση τῶν Ἰουδαίων, ἔστω καί ἂν ἀποτελοῦσε παρακαταθήκη 20 αἰῶνων εὐσεβείας. Ὡς μόνο ὄρο, ἐκτός τῆς πίστεως στή μεσσιανικότητα τοῦ Κυρίου, ἔθετε τήν ἐμπρακτική ἀπόθεση τοῦ παλαιοῦ ἀνθρώπου, πού θά τούς ξεχώριζε ἀπό τό εἰδωλολατρικό περιβάλλον τους. Ἦταν ἡ ἠθική τους καθαρότητα, ὁ σεβασμός στή ἱερότητα τῆς ζωῆς καί ἡ διάρρηξη κάθε δεσμοῦ, ἔστω καί τυπικοῦ, μέ εἰδωλολατρικές συνήθειες, πού, ἐκτός τῶν ἄλλων, σκανδάλιζαν ἀδελφούς τους. Ἄς σημειωθεῖ ὅτι ἡ ἀνηθικότητα καί ἡ ὠμότητα ἀπέναντι στή ζωὴ ἦταν ἐνσωματωμένη μέσα σέ πολλές ὀργιαστικές λατρείας τῶν εἰδώλων.

Μποροῦμε, ὁμως, νά παραλληλίσουμε τίς ἀνάγκες τῆς τότε ἱεραποστολῆς μέ τίς σημερινές, ὥστε νά ἀναζητήσουμε στήν πρώτη Ἐκκλησία ὑποδεί-

γματα ἱεραποστολικῆς δράσεως; Τό κήρυγμα, λένε πολλοί, τότε ἀφοροῦσε μιά νέα θρησκεία, πού ἔπρεπε νά κόψει κάθε δεσμό μέ τόν Ἰουδαϊσμό. Κάτι τέτοιο, ὁμως, οὔτε ὁ Κύριος, οὔτε οἱ Ἀπόστολοι, οὔτε οἱ Πατέρες κήρυξαν. Τό *consensous* τῆς Ἐκκλησίας διακηρύττει ὅτι ὁ Κύριος καί ἡ Θεία Κοινότητα, πού ἱδρυσε, εἶναι τό πλήρωμα τοῦ Νόμου καί τῶν Προφητῶν. Εἶναι ἡ πληρότητα, τήν ὁποία ἡ Π. Διαθήκη μέ λαχτάρα ὀραματίστηκε καί προτύπωσε κατά τρόπο σκιώδη. Εἶναι ἡ φανέρωση τῆς προαιώνιας θείας βουλῆς, γιά τήν ὁποία ὁ Θεός «πάσχιζε», διὰ τοῦ Νόμου καί τῶν Προφητῶν, νά φέρει τόν ἀνθρωποσέ θέση νά συναινέσει ἐλεύθερα καί νά τήν ἀποδεχθεῖ. Καί αὐτό ἐπιτεύχθηκε στό πρόσωπο τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου Μαρίας, τοῦ ἀγλαοῦς αὐτοῦ καρποῦ τῆς Π. Διαθήκης. Ἡ μετά Χριστόν θρησκεία, μέ τήν ὁποία καμιά, πράγματι, σχέση δέν μπορεῖ νά ἔχει ὁ Χριστιανισμός, εἶναι ὁ σημερινός Ἰουδαϊσμός. Ἐπί αἰῶνες κυφορεῖτο ὡς κακοήτης παραχάραξη τοῦ Νόμου καί τῶν Προφητῶν, γιά τήν καταπολέμηση τῆς ὁποίας πολύ μόχθο καί αἷμα δαπάνησαν οἱ Προφῆτες. Εἶναι ἡ θρησκεία τῶν Γραμματέων καί Φαρισαίων, πού ἀρνῆθηκαν καί ἀπέρριψαν τόν ἀναμενόμενο Μεσσία, ὅταν ἦλθε στόν κόσμο.

Συντήρηση, λοιπόν, ναί στό γνήσιο μήνυμα τῆς Ἁγίας Γραφῆς, Π. καί Κ. Διαθήκης, τό ὁποῖο ἐρμήνευσαν καί διασάφισαν οἱ Ἅγιοι Πατέρες, καί ὄχι σέ ἐντάλματα καί παραδόσεις ἀνθρώπων. Γιά νά γίνει ἡ ἱεραποστολή μας αὐθεντική, ἱκανή νά πλησιάσει καί νά συνδιαλλαγεῖ μέ κάθε ἀνθρωπο, μέ κάθε λαό, σ' ὁποιοδήποτε τόπο.

Ε. Χ. Οἰκονομάκος